

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Єсьман І.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення семінарсько-практичних занять
з курсу «Загальні основи педагогіки»
з використанням елементів змішаного навчання
для студентів першого бакалаврського рівня
галузі 01 Освіта / Педагогіка
спеціальностей 012 Дошкільна освіта,
013 Початкове навчання

Харків 2019

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Єсьман І.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення семінарсько-практичних занять
з курсу «Загальні основи педагогіки»
з використанням елементів змішаного навчання
для студентів першого бакалаврського рівня
галузі 01 Освіта / Педагогіка
спеціальностей 012 Дошкільна освіта,
013 Початкове навчання

Харків 2019

УДК 37.011.33:004](072)
ББК 74.00р30
є87

Рецензенти: Ушмарова В. В. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової, дошкільної та професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Щокіна Н.Б. – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри , психології та педагогіки Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол №1 від 01.02.2019 р.*

Єсьман І.В.

Методичні рекомендації до проведення семінарсько-практичних занять з курсу «Загальні основи педагогіки» з використанням елементів змішаного навчання для студентів першого бакалаврського рівня галузі 01 Освіта / Педагогіка спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкове навчання / Єсьман І.В. – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019. – 25 с.

У методичних рекомендаціях містяться завдання до проведення семінарсько-практичних занять з курсу «Загальні основи педагогіки» з використанням елементів змішаного навчання (візуальні хмари слів, гексопазли, діаграми Ісікави).

Методичні рекомендації розраховані на студентів, магістрантів, аспірантів та викладачів закладів вищої освіти галузі 01 Освіта / Педагогіка спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкове навчання.

Видано за рахунок автора

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2019
© Єсьман І. В., 2019

Навчальне видання
Автор:
ЄСЬМАН Ірина Володимирівна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення семінарсько-практичних занять
з курсу «Загальні основи педагогіки»
з використанням елементів змішаного навчання
для студентів першого бакалаврського рівня
галузі 01 Освіта / Педагогіка
спеціальностей 012 Дошкільна освіта,
013 Початкове навчання

Методичні рекомендації

Відповідальний за випуск: Єсьман І. В.
Комп'ютерна верстка:
Коректор:

Підписано до друку Формат Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк. .
Обл.-вид. арк..... Тираж 100 прим. Ціна договірна

Відомості про видавництво

ПЕРЕДМОВА

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним впровадженням засобів нових інформаційних технологій в усі сфери людської діяльності. Однак швидкі темпи розвитку технічних засобів і програмного забезпечення вимагають не менш швидких темпів модернізації всіх компонентів системи освіти.

З огляду на зазначене, однією із ключових освітніх проблем виступає сьогодні протиріччя між характером професійної діяльності сучасного викладача в умовах все більш зростаючого обсягу інформації, інтенсивного впровадження і використання засобів інформаційних і комунікаційних технологій і традиційним рівнем навчання.

Саме тому, зростає сьогодні роль і місце неформального навчання, відповідно до цього змінюються і методики навчання. При цьому, як і в традиційній системі навчання використовуються: книги, методичні розробки, робочі напрацювання, конференції, документи, слайди презентацій. У розвитку електронного навчання використовуються: веб-технології, інтерактивні електронні курси, блоги, підкастинги, чати, форуми та ін.

Використання елементів змішаного навчання у професійній освіті зумовлює зміну його організаційних форм, змісту і методів навчання, нових підходів до організації навчального процесу.

Враховуючи те, що в професійному навчанні не повністю використовується самостійна його складова, відкривається можливість її реалізації за рахунок використання готових навчальних систем, електронних навчально-методичних комплексів, віртуальних лабораторій та ін.

Змішане навчання і є та система, в якій складові її компоненти очного і дистанційного навчального процесу гармонійно взаємодіють. За умови, якщо ця взаємодія методично грамотно організована, її результатом є високий рівень знань студентів. Таким чином, змішане навчання – це не просто використання нових інформаційних технологій у самостійній роботі студентів вдома або в бібліотеці після занять, а й єдиний, цілісний навчальний процес, який передбачає, що частина пізнавальної діяльності студентів проводиться на занятті під безпосереднім керівництвом викладача, а частина діяльності студентів виноситься на дистанційну форму, з переважанням самостійних видів робіт індивідуально або спільно з партнерами в малій групі співробітництва.

Застосування елементів змішаного навчання в процесі викладання курсу «Загальні основи педагогіки» сприяє формуванню у студентів вмінь самостійно здобувати знання, користуючись різноманітними джерелами інформації; вмінь працювати з цією інформацією; навичок контролю і самоконтролю рівня отриманих знань. Все це робить актуальним застосування елементів змішаного навчання в освітньому процесі вищої школи.

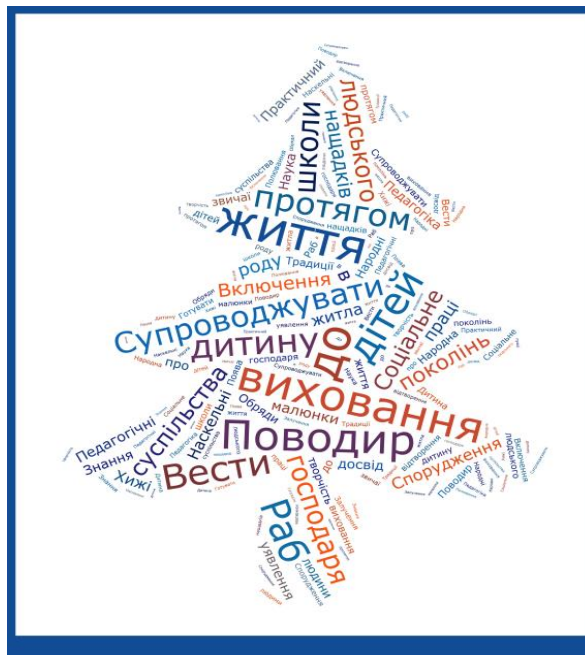
Тема 1. Педагогіка як наука

Завдання №1. Розподілити групу на підгрупи. Виписати слова з візуальної хмари слів, пов'язані із відповідним періодом розвитку педагогіки як науки. Охарактеризувати кожний період розвитку педагогіки використовуючи ключові слова із хмари.

Донауковий період становлення педагогіки

Ключові слова:

Поводир дітей; раб; вести дитину протягом життя; супроводжувати до школи; дитина господаря; виховання; поява людського суспільства; соціальне відтворення поколінь; готувати до життя нащадків; включення в життя роду; залучення до праці; полювання; спорудження житла; хижі; наскельні малюнки; педагогічні уявлення; знання; практичний досвід; педагогіка; наука про виховання людини; народні звичаї; обряди; традиції; народна творчість.

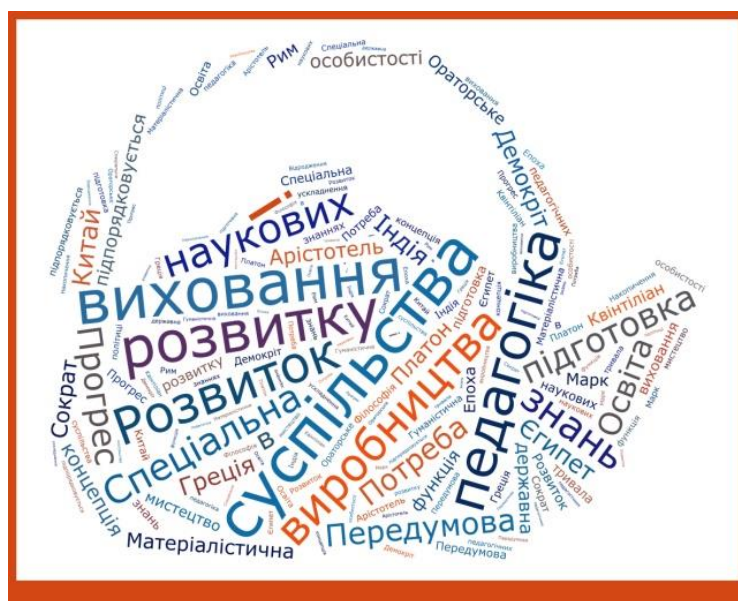

Філософський період становлення педагогіки

Ключові слова:

Розвиток і ускладнення виробництва; накопичення наукових знань; спеціальна, тривала підготовка; прогрес суспільства; освіта і виховання; передумова розвитку суспільства; потреба в педагогічних знаннях; Китай, Індія, Єгипет, Греція; Філософія; Демокріт; Сократ; Арістотель; Платон; матеріалістична концепція розвитку особистості; гуманістична педагогіка; педагогіка підпорядковується політиці; виховання – державна функція; Рим; Марк Квінтіліан; ораторське мистецтво; епоха Відродження.

Християнській період (етап) становлення педагогіки

Ключові слова:

Педагогіка; Всеосяжний плив церкви; Базувалась на релігійних постулатах; Епоха Середньовіччя; Погляди на виховання; Педагогіка; Спеціальна, тривала підготовка; Прогрес суспільства; Освіта і виховання; Передумова розвитку суспільства; Знання; Релігійні постулати; Ченці.

Період становлення педагогіки соціалістичного періоду

Ключові слова:

Виховання людини нового суспільства; А.Макаренко; виховання в колективі; принципи створення дитячого колективу; методика трудового виховання; формування свідомої дисципліни; виховання дітей у сім'ї; П.Блонський; С.Шацький; В.Сухомлинський; професійна майстерність вчителя;

розумове виховання; моральне виховання; естетичне виховання; фізичне виховання; керівництво школою.

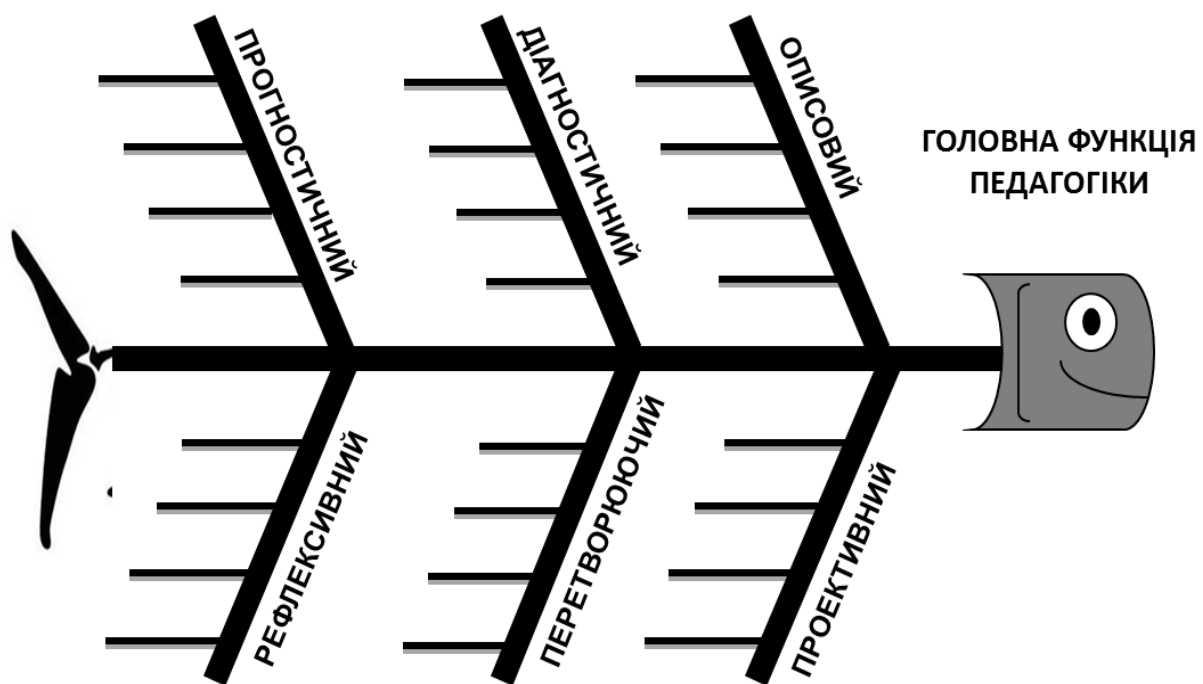

Завдання №2.

Розподілити групу на підгрупи. Перша підгрупа складає діаграму Ісікави «Функції педагогіки», друга підгрупа складає гексоланцюжок «Зв'язок педагогіки з іншими науками».

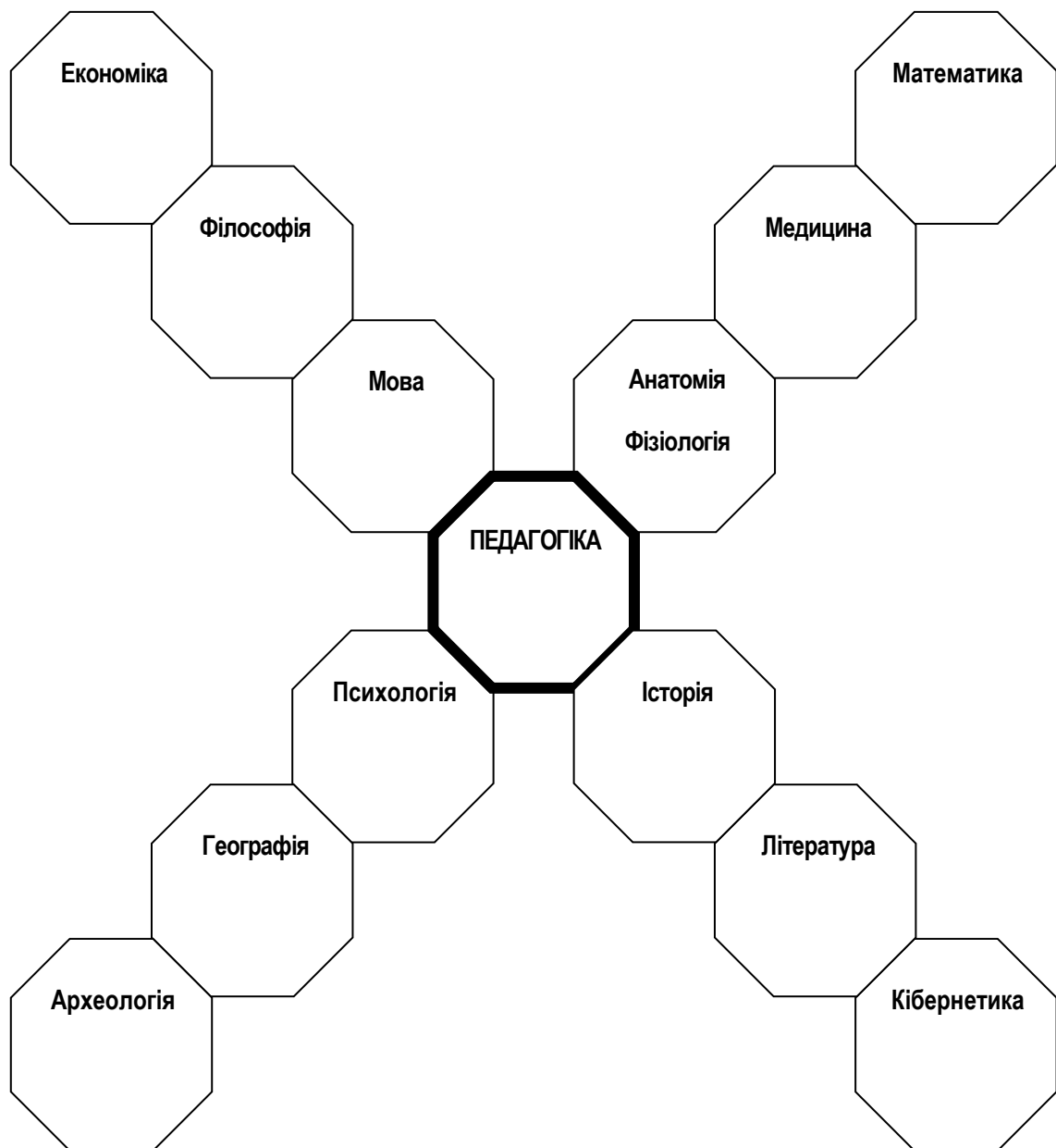
Функції педагогіки

ТЕОРЕТИЧНА ФУНКЦІЯ

ТЕХНОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ

Зв'язок педагогіки з іншими науками

Завдання №3.

Використовуючи слова у візуальній хмарі «Система педагогічних наук» розподілити їх на групи за своїми критеріями. Дати їм назви та визначення.

«Система педагогічних наук»

Ключові слова:

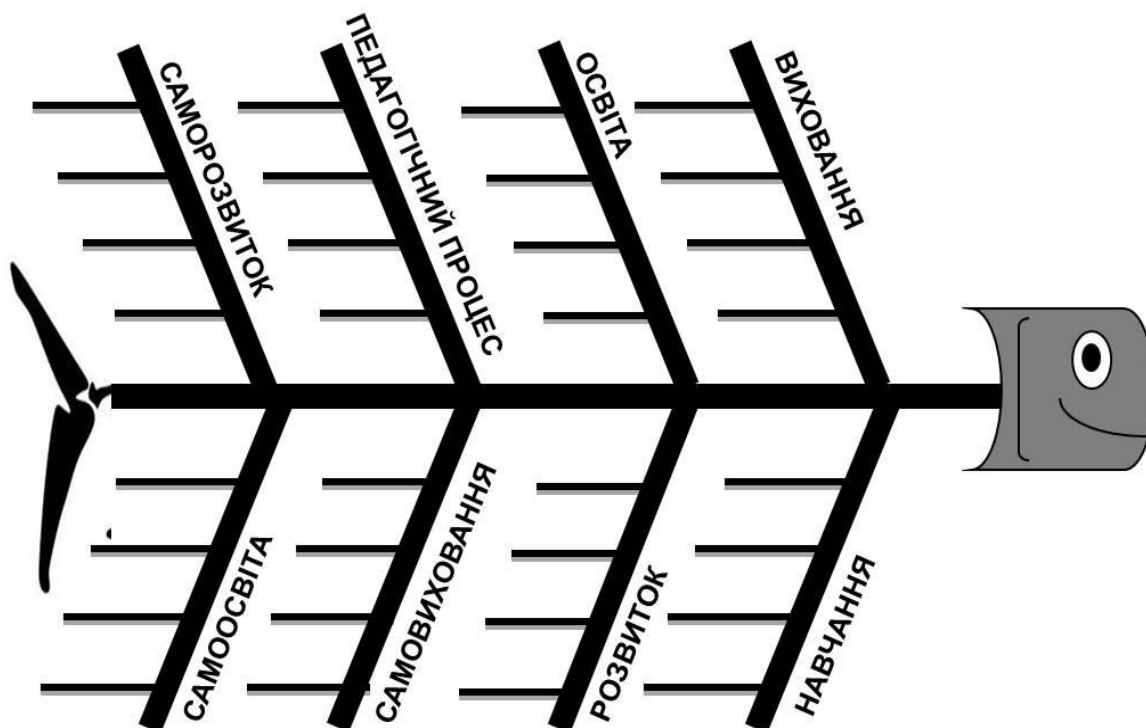
Загальна педагогіка; Загальні основи педагогіки; Теорія навчання (дидактика); Теорія виховання; Теорія управління навчальним закладом (школознавство); Вікова педагогіка; Переддошкільна педагогіка; Дошкільна педагогіка; Педагогіка школи; Педагогіка вищої школи; Педагогіка дорослих та андропедагогіка; Корекційна педагогіка; Сурдопедагогіка; Тифлопедагогіка; Олігофренопедагогіка; Логопедія; Виправно-трудова педагогіка; Окремі методики; Історія педагогіка та освіти; Галузева педагогіка; Військова педагогіка; Медична педагогіка; Інженерна педагогіка; Спортивна педагогіка; Виробнича педагогіка; Порівняльна педагогіка; Соціальна педагогіка.

Завдання №4. Скласти діаграму Ісікави «Основні категорії педагогіки».

Основні категорії педагогіки

Тема 2. Загальна характеристика методів науково-педагогічного дослідження

Завдання 1. Перемішані гексопазли розділити на такі групи: «Традиційні педагогічні методи», «Педагогічний експеримент», «Соціологічні методи», «Кількісні методи».

Традиційні педагогічні методи»

Ключові слова:

Педагогічне спостереження; Бесіда; Інтерв'ю; Експеримент; Вивчення продуктів діяльності; Тестування.

«Педагогічний експеримент»

Ключові слова:

Констатувальний етап; Формувальний етап; Контрольний етап; Лабораторний експеримент; Природний експеримент.

«Соціологічні методи»

Ключові слова:

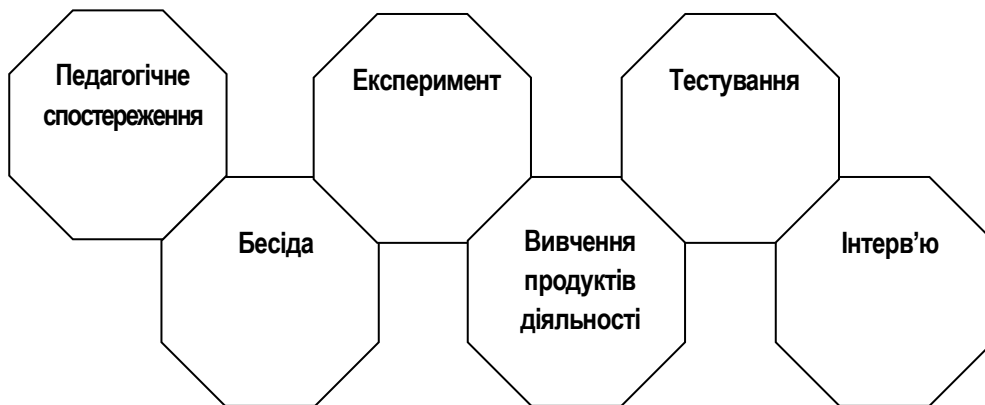
Анкетування; Метод узагальнених належних характеристик; Соціометрія.

«Кількісні методи»

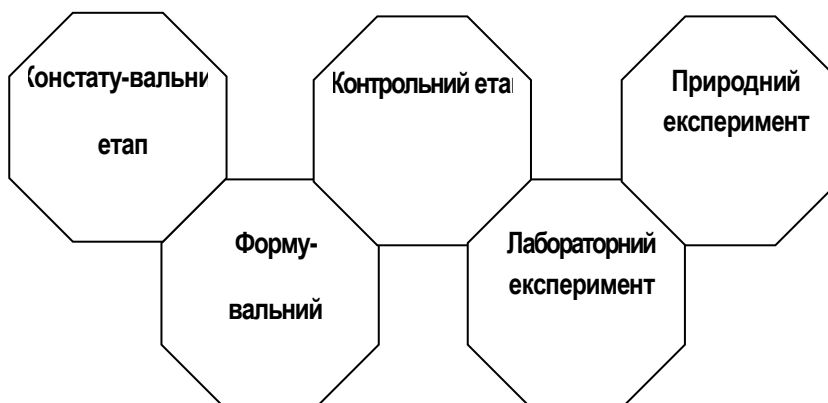
Ключові слова:

Метод ранжування; Метод моделювання; Статистичні методи. Метод реєстрування.

Традиційні педагогічні методи

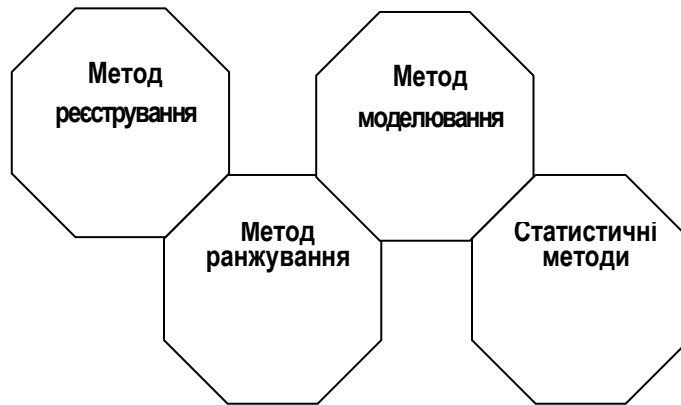
Педагогічний експеримент

Соціологічні методи

Кількісні методи

Тема 3. Проблема мети виховання в педагогіці.

Завдання 1. Розподілити групу на підгрупи. Зібрати перемішані гексопазли по трьом питанням: «Сутність виховання, його мета», «Завдання складових виховання», «Мета виховання в українському суспільстві». Захист гексів підгрупами.

«Сутність виховання, його мета»

Ключові слова:

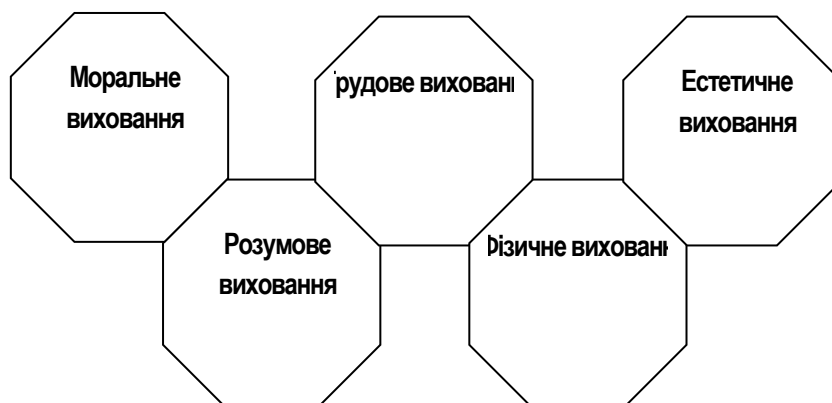
Виховання – Основні загальноцивілізаційні тенденції – Вирішення низки кардинальних проблем.

«Завдання складових виховання»

Ключові слова:

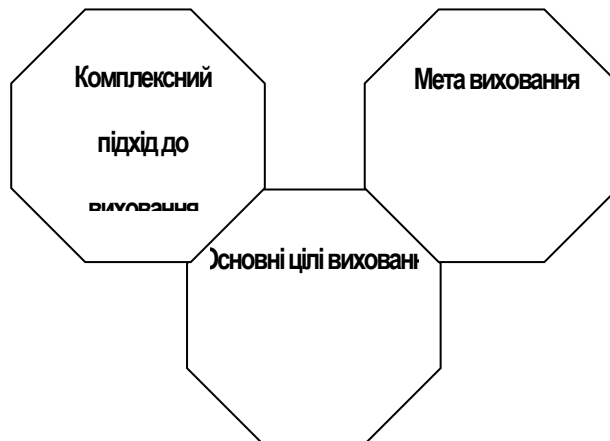
Моральне виховання – Розумове виховання – Трудове виховання –
Фізичне виховання – Естетичне виховання.

«Мета виховання в українському суспільстві»

Ключові слова:

Комплексний підхід до виховання – Мета виховання – Основні цілі виховання.

Тема 4. Учитель і суспільство.

Завдання 1. Розподілити групу на підгрупи. Виписати з візуальної хмари слів функції учителя, якості вчителя, педагогічні вміння учителя. Охарактеризувати кожну категорію.

Функції учителя

Ключові слова:

Виховна; Навчальна; Організаторська; Оберігаюча; Інформуюча; Загальнолюдські цінності; Формування особистості; Організація учнів; Інформатор; Організація дитячих колективів; Поширення педагогічних знань; Хранитель загальнолюдських цінностей; Керівництво різними видами дитячої діяльності.

Педагогічне спілкування з вихованцями; Глибокі знання; Історична пам'ять; Генетична спорідненість; Виховання; Вміння організовувати вихованців; Моральна свідомість.

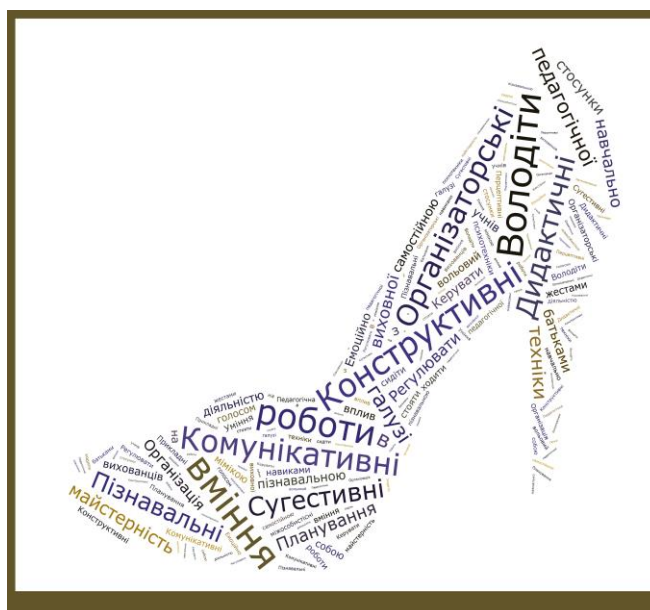

Педагогічні вміння учителя

Ключові слова:

Конструктивні вміння; Комунікативні вміння; Організаторські вміння; Дидактичні вміння; Перцептивні вміння; Сугестивні вміння; Пізнавальні вміння

Прикладні вміння; Вміння в галузі педагогічної техніки; Педагогічна майстерність; Планування навчально-виховної роботи; Регулювати міжособистісні стосунки; Організація роботи з батьками; Керувати самостійною пізнавальною діяльністю учнів; Емоційно-вольовий вплив на вихованців; Володіти голосом; Володіти собою; Володіти жестами, мімікою; Уміння ходити, стояти, сидіти; Володіти навиками психотехніки.

Тема 5. Особистість як предмет виховання

Завдання 1. Виписати з візуальної хмари слів фактори розвитку особистості. Охарактеризувати їх.

Фактори розвитку особистості

Ключові слова:

Спадковість; Середовище; Виховання; Активність, діяльність; Фактор; Рушійна сила; Програма розвитку людини; Властивості організму; Нервова система; Здібності; Задатки; Інтелектуальна діяльність; Розвиток; Виявлення схильностей і обдарувань; Зона актуального розвитку; Зона найближчого розвитку; Активна і пасивна діяльність; Трудова діяльність; Результат розвитку; Потенційні можливості розвитку; Рівень фізичного, психічного і соціального розвитку; Біологічне дозрівання; Набуття соціальних ознак; Біологічний розвиток; Соціальний розвиток.

